

מחשבת ישראל

לבתי ספר דתיים

רמת הגבר

מבחן מפמ"ר

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה : שעה וחצי

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה חלקים שהם שלשה נושאים : תפילה ; חגים ; תורה ומצוות.

בכל נושא יש להשיב על שתי שאלות מתוך שלש
בנושא הראשון תפילה 34 נקודות
בנושא השני חגים 34 נקודות
בנושא השלישי תורה ומצוות 32 נקודות
סך הכול - 100 נקודות

עליך לענות על כל שלושת הנושאים על פי ההוראות בשאלון.

ג. חומר עזר מותר בשימוש : אין

ד. הוראות מיוחדות : כתוב תשובות קצרות ובהירות. בסס את דבריך על המקורות שלמדת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם מחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנים ונבחנות כאחד.

בהצלחה!

תפילה

עליך להשיב על 2 שאלות (מתוך 3) לכל שאלה 17 נקודות

1. **הרב קלונימוס שפירא** (האדמו"ר מפיאסצי'נה), "חובת התלמידים" פרק תשיעי ;
 - א. מהי המחשבה השגויה על התפילה לפי הרב קלונימוס שפירא (האדמו"ר מפיאסצי'נה)? (6 נקודות)
 - ב. מהי המטרה העיקרית של התפילה לפי הרב קלונימוס שפירא (האדמו"ר מפיאסצי'נה)? (5 נקודות)
 - ג. "למה הדבר דומה? למלך שהיה בא בדרך..." (מתוך פרק תשיעי)
 - 1) כתוב בקצרה את המשל על המלך ובת המלכים. (3 נקודות)
 - 2) מהו הקשר בין המשל ומטרת התפילה. (3 נקודות)
2. **הראי"ה קוק**, עולת ראייה, חלק א', עמ' י"א
 - א. "הנשמה היא תמיד מתפללת"... מה קורה לתפילה התמידית של הנשמה בשעת התפילה המעשית? (9 נקודות)
 - ב. "התפילה היא לנו, ולעולם כולו, הכרח גמור, וגם תענוג היותר כשר שבתענוגים". כיצד מסביר הרב קוק מדוע התפילה היא הכרח? וכיצד הוא מסביר מדוע התפילה היא תענוג? (8 נקודות)
3. **רבי יהודה הלוי**, (ריה"ל) ספר "הכוזרי", מאמר שלישי סעיף ה'.
 - א. "בדרך זו תהיה שעת התפלה לחסיד כגרעין הזמן ופריו". מדוע ריה"ל מכנה את התפילה: "גרעין הזמן ופריו"? (בתשובתך תתייחס למילים המודגשות) (9 נקודות)
 - ב. "והנה ערך כל אלה לנפש הוא כערך המזון לגוף". מה הדמיון בין תפילה ומזון? (8 נקודות)

חגים

עליך להשיב על 2 שאלות (מתוך 3) לכל שאלה 17 נקודות

4. א) **רב סעדיה גאון**, טעמי תקיעת שופר (רס"ג).

על פי רס"ג תקיעת שופר מזכירה לנו נושאים שונים – ציין ארבעה מהם (8 נקודות)

ב) **הראי"ה קוק**, מאמרי הראי"ה, "שופרות".

"מדרגות שונות יש בשופר של גאולה: יש שופר גדול, שופר בינוני ויש שופר קטן..."

מהו שופר גדול ואיזה סוג גאולה הוא מציין? (3 נקודות)

מהו שופר בינוני ואיזה סוג גאולה הוא מציין? (3 נקודות)

מהו שופר קטן ואיזה סוג גאולה הוא מציין? (3 נקודות)

5. א) **הרב מרדכי אליהו**, דברי מרדכי.

הרב אליהו מעלה שאלה אודות הישיבה בסוכה: "מפני מה לא קבעה לנו התורה חג מיוחד זכר למן ולבאר, כפי שקבעה לנו את חג הסוכות זכר לענני הכבוד"? ציין והסבר שתיים מתוך שלושת התשובות שמביא הרב אליהו. (8 נקודות)

ב) **הראי"ה קוק**, מאמרי הראי"ה.

"זה יהיה לנו למוד לדורות, כי להאומץ הדרוש לנו לבניין ביתנו, כלומר בנין הבית

הלאומי שלנו, זקוקים אנו ... "

מהו "הלימוד לדורות" שלומד הרב קוק מבניין הסוכה על בניין הבית הלאומי?

(9 נקודות)

6. א) **מהר"ל**, אור חדש.

"ימי הפורים הם ימי המשתה ושמחה וזהו הנאות הגוף"

מדוע, לפי המהר"ל, השמחה בימי הפורים מתמקדת בהנאות הגוף? (9 נקודות)

ב) **רבי נחמן מברסלב**, ליקוטי מוהר"ן

מהו המשל שמביא רבי נחמן בעניין השמחה? מהו הנמשל? (8 נקודות)

תורה ומצוות

עליך להשיב על 2 שאלות (מתוך 3) לכל שאלה 16 נקודות

7. (א) ריה"ל, ספר הכוזרי מאמר שני

1. "כללו של דבר שלשה הם יסודות עבודת האלוה על פי תורתנו" מה הם שלושת יסודות

עבודת האלוקים, על פי ריה"ל? (4 נקודות)

2. לפי ריה"ל, ציין שני דברים משותפים למצוות: שביתת השבת, שביתת המועדים

ושביתת הארץ? (4 נקודות)

(ב) מסכת סנהדרין, דף כ"א ע"א

"מפני מה לא נתגלו טעמי התורה? שהרי שני מקומות נתגלו טעמם ונכשל בהם גדול העולם" (שלמה המלך).

מה הם שני המקומות בהם נכשל שלמה המלך? ומה היו דבריו לפני הכישלון? (8 נקודות)

8. הרב יהודה עמיטל, בין התחברות למחויבות.

א. הרב עמיטל כתב על מגמות חיוביות העומדות מאחורי תופעת ה"התחברות", ציין שתי

מגמות. (6 נקודות)

ב. הרב עמיטל מתייחס לדברי חז"ל שהתורה נתנה מתוך שני מניעים: "נעשה ונשמע" ו-

"כפיית הר כגיגית", מדוע יש צורך בשני מניעים אלו? (5 נקודות)

ג. "במקורותינו המילה הבאה במקום 'מחויבות' היא 'נאמנות'" הסבר מדוע הרב עמיטל

מעדיף את המילה 'נאמנות' על פני המילה 'מחויבות'. (5 נקודות)

9. (א) הרב יוסף דב סולובייצ'יק, ימי זכרון.

1. הרב סולובייצ'יק ממחיש באמצעות המהנדס כי: "הפרט על דיוקו הוא חשוב מאד

בעולם" הסבר את דבריו? (4 נקודות)

2. מדוע לדעתך "עבודת ד' היא בשמירת הפרטים"? (כל תשובה הגיונית ומבוססת

תתקבל) (4 נקודות)

(ב) ריה"ל, כוזרי מאמר ראשון.

הפילוסוף אמר "בְּדָה (תמציא) לְעֶצְמָךְ דָּת" מהו ההבדל העיקרי בין עבודת ד' של ריה"ל

ובין "עבודת ה'" של הפילוסוף? (8 נקודות)

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך